

1. האזינו לשיר ולוו אותו בתנועות כתפים ובמחייאות כפיים.

סני סני
סבת לומי
כסבתו
אנדון אנסתו בלה הבתו

ሰኔ፣ ሰኔ፣ ስባት ሎሚ፣
ከሰባቱ አንድን አንስቶ በላ ሐብቱ፣
ሐብቱን ለዩ ከጠላቱ
ለጨው መደቆሻ
ታላባለች አንደ ሰው
ተው በለው ወለደም ታሻ

הבתו ביה
כטלתו
ולצ'ו מדקושה
טינקס אלש אנדי וושה
טוו בלהו בלהו וונדם גשה

משימה יצירתית

המציאו משחק משלכם, ושחקו בו על פי השיר.

על העדה האתיופית
במשך שנים רבות חיו יהודי אתיופיה בכפרים שבאפריקה וחלמו לעלות
לארץ ישראל. בשהמצב אפשר זאת, הם הלכו ברגל במשך שבועות בדרך
קשה, כדי להגיע למטוסים שהביאו אותם ארצה.
בתמונה רקדנים של להקת "ביתא". את הלהקה הקימה ד"ר רות אשל
כדי ליצר מחול חדש שמתבסס על תרבות העדה האתיופית.

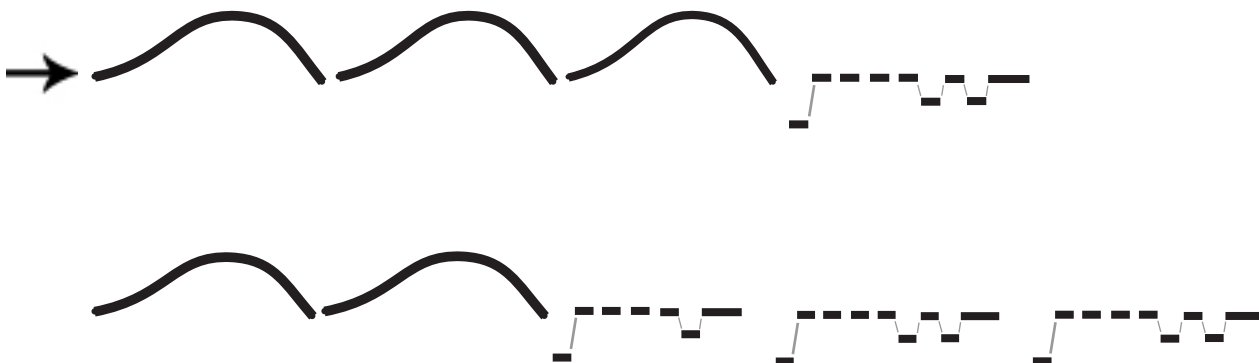
צילום: עופר זבולון

להקת המחול "ביתא", חיפה

צילום: עופר זבולון

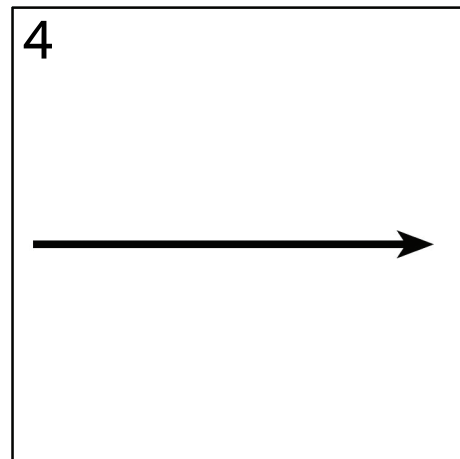
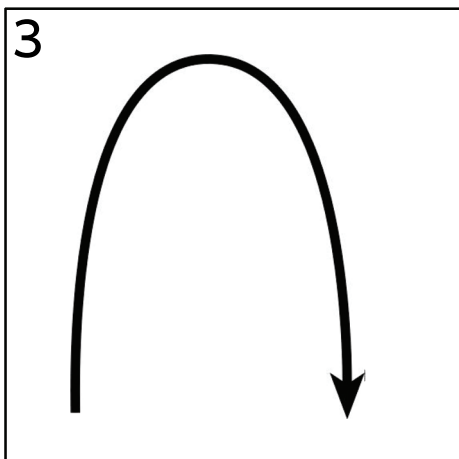
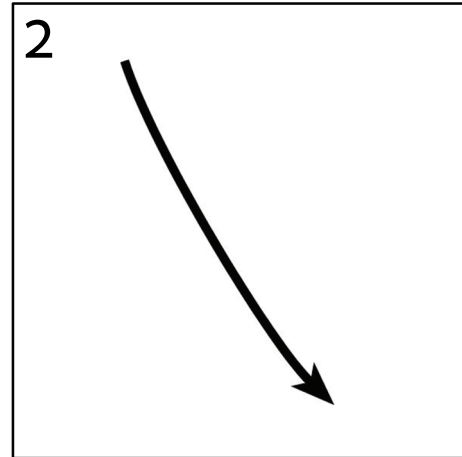
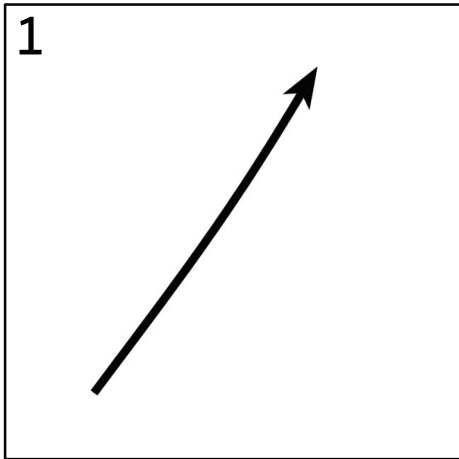
2. עקבו אחר שתי המנגינות ברשום שלפניכם. איזו מנגינה דומה לדבור?

מה למדתי?

- ליצר קשר עם ילד אחר בעזרת מוסיקה.
- להקיש פעמה.
- לעקב אחר קו מלודי עולה וקו מלודי יורד.

השמיעו קולות על פי הרשומים שלפניכם.

באיזה רשום הקו המלודי:

- עולה
- נשאר באותו צליל
- יורד
- עולה ויורד?

סני סני - שיר משחק אתיופי

מילים ולחן עממי

שיר משחק זה הוקלט על ידי שרה חידקל בקרב קבוצת ילדים בירושלים, שלושה ימים בלבד לאחר שהילדים הגיעו לארץ במבצע שלמה, בשנת 1991. יש גרסות שונות הן של השיר והן של המשחק המלווה אותו. סני הוא שם של ילדה והקבתו, שם של ילד. בשיר מדובר על שבעה לימונים. הקבתו לקח אחד מהם וסני לא מרוצה. ניתן לזהות בשיר מילים שצילין קרוב לשפה העברית, למשל: המספר שבע = סבת. לימונים = לומי. מילים שימושיות באמהרית ניתן למצוא באתר האגודה הישראלית למען יהודי אתיופיה: <http://www.iaej.co.il/newsite/content.asp?PageId=406>

המחול האתיופי, המלווה טקסים דתיים, חגים ושמחות, מהווה חלק בלתי נפרד מחיי הקהילה גם ביומיום ומוצא את דרכו אל המשחק. הריקוד כולל תנועות כתפיים וראש, מלוות ברקיעות רגליים.

בביצוע הזה, הילדים שרים את השיר שלוש פעמים ברצף, ומלווים את שירתם במחיאות כפיים.

צליל מרכזי: פה

משקל: משתנה: 5/4, 4/4

→	a	a'	מבנה:
	x x' x' y	x' x' y" y" y'''	
	1 2 3 4	5 6 7 8 9	

המנגינה מורכבת משני מוטיבים שונים x ו-y שניהם במנעד של טרצה, והם נעים סביב הצליל המרכזי, "פה".

• מוטיב x מתחיל ומסתיים בצליל פה ובנוי כגל מלודי:

• מוטיב y מתחיל מצליל רה אך מיד עובר לצליל המרכזי פה. מוטיב זה דומה לדיבור ובו בולטת חזרה

על אותו צליל או צלילים צמודים:

סני סני - שיר משחק אתיופי

מילים ולחן עממי

ס - ני ס - ני סב - ת לו - מי

כ - ס - ב - תו הב לה - ב סתו-אנ דון-אנ

תו - תו - ל - ט - כ ה - בי תו - הב

שוה - ד - מ - צ'ו לה - ו שוה - דו שאנ-אל ס - ק - נ - ת

שוה - ג - דם הונ - בל - הו בל - הו טוו

ስኔ፣ ስኔ፣ ስባት ሎሚ፣
 ከሰባቱ አንድን አንስቶ በላ ሐብቱ፣
 ሐብቱን ለዩ ከጠላቱ
 ለጨው መደቆሻ
 ታላባሎች እንደ ስው
 ተው በለው ወለውድም ታሻ

סני סני
 סבת לומי
 קסבתו
 אנדון אנסתו בלה הבתו
 הבתו ביה
 קטלתו
 ולציו מדקושה
 תנקס-אלש אנדושה
 טו בלהו בלהו וונדם גשה

הסבר:

לסני (שם של ילדה) שבעה לימונים.
 הבתו (שם של ילד) לקח אחד משבעת הלימונים ואכל אותו.
 אני לא אוהבת את מה שהבתו עשה.
 אני מבקשת מהאח הבכור לומר לו להפסיק.

הצעות פעילות לשיר "סני, סני"

- מאזינים** לשיר ומעלים השערות לגבי השפה בה הוא מושר. אחר כך מספרים שזה שיר משחק אתיופי. מתאמנים באמירת מילים באמהרית: **שלום** (טנא יסֶטְלִין), **מה שלומך** (נ- אינדֶמְנֶש / ז- אינדֶמְנֶד), **מה שמך** (נ- סְמִיש מֶן נְאוּי / ז- סְמֶד מֶן נְאוּי), **יום נעים** (מְלֶקֶאס קֶאן), **תודה** (אַמְסֶגְנְאַלְהוּ), **חג שמח** (מְלֶקֶאס בְּאַל), **להתראות** (נ- דְּהֶנְהַ הוּוּי / ז- דְּהֶנְהַ הוּן).
- רוקדים**, תוך האזנה לשיר. מניעים בריקוד את הכתפיים כפי שמקובל בסגנון הריקוד האתיופי. ילדים אתיופיים בכיתה יכולים להדגים את תנועת הכתפיים, וגם ללמד את חבריהם מספר מילים בשפה האמהרית.
- שרים:** את מנגינת השיר ב"לו לו", ומלווים בתנועות ידיים המראות את כיוון המנגינה.
- מעקב אחר רישום בחוברת:** מאזינים לשיר ועוקבים אחר רישום המנגינה בחוברת. השיר חוזר שלוש פעמים.

מילות השיר נרשמו עבורנו על ידי מלקמו יעקוב.

- **משחק ידיים:** ממציאים משחק עם חברים ומדגישים בו את המרכיבים השונים בשיר, למשל: על ידי ביצוע הפעמה, או על ידי תנועות שונות לשני המוטיבים.
- **הצעה למשחק:** אחד התלמידים עומד במרכז המעגל ומצביע על חבריו, בסבב, בהתאם לפעמה. בסיום, הילד שעליו מצביעים מחליף אותו במרכז המעגל.
- **המצאת משחקים:** התלמידים ממציאים משחקים משלהם על פי השיר.

הרחבה

כדאי לשוחח על המפגש עם השפה החדשה בשיר "סני סני" ועל המאמץ הנדרש כדי ללמוד אותה. שיחה מעין זו היא נקודת מוצא והזדמנות פז לעורר את הדעת של התלמידים לקשיים העומדים בפני הילדים העולים החדשים, שעבורם העברית היא השפה החדשה. אפשר לדבר גם על ההתמודדות עם מצבים חדשים ולא מוכרים, בכלל.

כדאי לדעת - ילדים צעירים מסוגלים לבטא נכון את כל הצלילים המופיעים בשפות שונות. יכולת זו נחלשת עם הגיל. רוב הילדים נהנים מאוד ללמוד שירים בשפות שונות ולשייך אותם למקומות שונים בעולם.

שיעור המוזיקה מזמן מסגרת של שייכות לכל התלמידים. ניתן להביא שירים בשפות שונות נוספות, למשל, מן הרפרטואר של קבוצות ילדים עולים, או משל קבוצות ילדים הדוברים שפות נוספות לעברית. כך ניתן לפתח היכרות עם התרבות העשירה של הארץ, הכוללת בתוכה תרבויות שונות ומגוונות. הפתיחות והקבלה של מוזיקה לא מוכרת יכולה לקדם את הפתיחות והאמפתיה כלפי כל ילדי הכיתה וילדי השכונה.